

— Studentem i učitelem v Romské střední škole sociální

Romská škola

Romskou střední školu sociální založil před několika lety v rámci aktivit své neziskové nevládní organizace Dr. Rajko Djurič společně se zřizovatelem JuDr. Emilem Ščukou. Jejím cílem bylo a stále je především zlepšení životních podmínek Romů v České republice, a to hlavně prostřednictvím kultury a vzdělávání. A tak byla v září 1998 zahájena výuka v Kolíně. Hlavním předsevzetím bylo alespoň částečně napravit neuspokojivý stav vzdělanostní úrovně Romů v České republice.

Budoucí absolventi jsou připravováni pro práci sociálních pracovníků ve vlastních komunitách, ve státní správě či sociálních zařízeních. Příkladem jim mohou být dřívější absolventi školy, kteří v dnešní době pracují právě (a nejen) v těchto komunitách či se orientují podobným směrem. Někteří absolventi střední školy naopak pokračují ve studiu na vysokých školách, kde své zaměření buď prohlubují, nebo se vydají jiným směrem.

Učební osnovy obsahují kromě základních předmětů středních škol jako je například dějepis, cizí jazyk či jazyk český také informace o romské historii, kultuře a jazyce. I ty tvoří samostatné učební předměty jako například Romistika nebo Romský jazyk a literatura.

Ve školním roce 2006/2007 vznikly pobočky školy v Praze, Brně, Sokolově, Karvině a Jihlavě společně s nově otevřenými studijními obory. Studenti tak mají možnost vzdělávat se v tomto prostředí i v oborech jako jsou hotelnictví a turismus, management cestovního ruchu, management ve stavebnictví nebo také management obchodu a služeb.

Dobrá pověst

Luděk Navara, MF DNES- 10.5.2007 – výňatek z článku *Učí se angličtinu i romštinu. Chtějí mít maturitu.*

Pro Romy je „romská“ škola příležitostí, kterou někteří z nich zřejmě dokážou využít. Jedním z nich je David Tišer, který původně chodil na „obyčejnou“ střední školu v Plzni. „Byl jsem tam jediný Rom, cítil jsem se méněcenný. Navíc někteří studenti přímo sympatizovali se skinheadským hnutím. Dokončil jsem pololetí a musel odejít,“ popisuje.

Právě tehdy se rozhodl, že zkusí „romskou“ školu. Ta však sídlila v té době jen v Kolíně, což bylo přece jen daleko, ale nakonec to zvládl. „Ta škola mi strašně pomohla, strašně moc. Rom, který studuje, nepatří najednou nikam. Ani mezi Romy, ani mezi bílé... Ale já jsem si uvědomil, kdo jsem a že vůbec existuje romština a co se tím jazykem dá všechno vyjádřit,“ vypráví.

Dnes je Tišer spokojeným posluchačem třetího ročníku univerzity, spolupracuje s Českou televizí na dvou pořadech a nechce se ani věřit, že jako malý vyrůstal v bytě bez koupelny a se záchodem na chodbě. Rodiče ho ani nechtěli pustit studovat – zdálo se jim to do Kolína daleko. „Dceru by asi nepustili. Ale nyní i rodiče vidí, že to jde. Poté, co jsem uspěl já, má tedy i moje mladší sestra šanci jít studovat,“ říká.

Ze studenta učitel

Romštinu jsem slýchal doma již od útlého dětství. Ovšem až na Romské střední škole sociální jsem se dozvěděl, že romština je jazyk jako každý jiný. Že má svá pravidla, gramatiku...

Romský jazyk nás učila studentka romistiky na FF UK Marie Bořkovicová a romistiku její spolužačka Saša Uhlová. Oba tyto předměty patřily mezi mé oblíbené hned z několika důvodů. Jednak měly obě učitelky skvěle připravené hodiny a uměly studenty zaujmout svým výkladem, ale výklad nás zajímal především jako Romy. Ani jeden z nás, kteří jsme chodili na tuto školu, jsme se totiž na základní škole s romštinou nebo s romskými dějinami nikdy nesetkali. (Většinou jsem slýchal jen výroky typu: „nemluv cikánsky“ a při hodině zeměpisu jsem se dozvěděl, že Romové pocházejí z Indie, a to až potom, co se na to zeptal – s úmyslem ponížit mě – spolužák, který je ze skinheadské rodiny.) Jako Roma mě pochopitelně velice zajímala naše řeč i historie. Díky zmíněným dvěma středoškolským předmětům jsem nabíral zpět ztracené sebevědomí a hrdost a začal jsem být na Romy pyšný. (Než jsem nastoupil do této školy, byl jsem pyšný jen na svou rodinu.) Byla to právě romská škola, která mi otevřela oči a napomohla tomu, že dnes studuji romistiku na FF UK.

V září roku 2006 jsem sám začal učit romistiku na romské střední škole sociální v Čáslavi. Učil jsem denní i dálkové studium. Byla to má první pedagogická zkušenost, a tak jsem hledal inspiraci v učitelích, kteří učili kdysi mě. Samozřejmě jsem se nechal inspirovat Sašou Uhlovou, která mě učila romistiku. Trápila mě i otázka, jak studenti přijmou mladého a ne-

zkušeného učitele a jestli si zvládnou vybudovat respekt. Zvládl jsem to a učení mě začalo bavit do té míry, že od října roku 2007 učím romistiku i romský jazyk na Střední odborné škole managementu a práva v pražské pobočce.

Daleko od domova

Jako romské dítě, které rodiče nechtěli pouštět ani na dětské tábory, jsem měl velký problém nastoupit do školy, která byla v Kolíně. Dalo mi hodně práce přemluvit rodiče k tomu, abych mohl jet studovat do Kolína a spát na internátu. Tento problém jsem neměl pouze já, ale skoro všichni moji spolužáci. Zním pár lidí, kteří nenastoupili do školy vůbec, protože je rodiče nepustili. Ne snad proto, že by nechtěli, aby jejich děti nestudovaly, ale proto, že o ně měli strach.

Dnes je to jinak. Škola se rozrostla a má několik poboček po celé republice. Jít studovat je tak snazší, méně nákladné a dostupnější. Studenti jsou doma u svých rodin a rodiče mají klid na duši.

Učební plán

Vyučovací předměty	počet týdenních vyučovacích hodin v ročníku				
	1.	2.	3.	4.	Doškol
1. Všeobecně vzdělávací	19	17	12	11	59
Český jazyk	4	4	3	4	15
Cizí jazyk	3(3)	3(3)	3(3)	3(3)	12(12)
Dějepis	2	2	-	-	4
Občanská nauka	-	-	2	2	4
Matematika	2	2	2	-	6
Základy přírodních věd	2	2	-	-	4
Léčebná výchova	2	2	2	2	8
Hudební výchova	2	1	-	-	3
Výtvarná výchova	2	1	-	-	3
2. Odborné předměty					
Základní	7	11	11	7	36
Psychologie	-	2	2	-	4
Osobní výchova	2	2	-	-	4
Zdravotní nauka	3	2	-	-	5
Právo	-	1	2	1	4
Sociální politika	-	1	2	1	4
Sociální péče	-	-	2	2	4
Ekonomika	-	-	1	2	3
Technika administrativy	2	-	-	-	2
Výpočetní technika	-	1	1	2	4
Profilující					
Romský jazyk a literatura	2	2	2	2	8
Romistika	2	2	2	-	6
Rodinná výchova	-	-	2	-	2
Základy pedagogiky	-	-	-	2	2
Veřejná správa	-	-	2	1	3
Základy komunitní práce	-	-	1	2	3
Multikulturní smíření	-	-	-	1	1

| Aktuální učební plán (šk. r. 2007/08) Střední odborné školy managementu a práva. |

Romano džaniben – jevend 2007
Časopis romistických studií

Tento časopis vychází díky finanční podpoře Ministerstva kultury České republiky.

Toto číslo je výstupem z výzkumného záměru č. MSM 0021620825
na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze

Toto číslo časopisu vyšlo za finanční podpory České rady pro oběti nacismu

Projekt je financován za finanční podpory Nadace Arbor Vitae

Projekt byl podpořen z prostředků Nadačního fondu obětem holocaustu.

Vydává Romano džaniben
Ondříčkova 33, 130 00 Praha 3
tel.: 222 715 947, e-mail: dzaniben@email.cz, www.dzaniben.cz
bankovní spojení: 161582339/0300

Šéfredaktor: Peter Wagner
Výkonné redaktorky: Lada Viková, Helena Sadílková a Adéla Gálová
Technická redaktorka: Eva Zdařilová
Recenzovali: doc. PhDr. Jiří Nekvapil, CSc.
a Ass. Prof. Mag. Dr. Dieter Halwachs
Sazba: Petr Teichman
Tisk: PBtisk, Příbram

Produkcí zajišťuje nakladatelství G plus G, s.r.o.,
Plavecká 14, 128 00 Praha 2
tel: 222 588 001, e-mail: gplusg@gplusg.cz, www.gplusg.cz

Náklad: 600 ks
Doporučená cena: 160 Kč
Roční předplatné: 320 Kč (včetně poštovného a balného)

ISSN 1210-8545

Evidenční číslo podle tiskového zákona: MK ČR E 6882

Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Obsah zveřejněných polemických článků
nemusí být totožný se stanoviskem redakce. Podávání novinových zásilek povoleno
Ředitelstvím pošt Praha č.j. NP 1360/1994 ze dne 24.6.1994.